nulla tamen adeo ſicut mea·hoc ē ruſticana· que pe/
ne ab ipſis cunabulis morti ultra ceteras deſtinata cer
nit᷑· Sed ne nimia triſticia abſorbeat᷑·aliqua hic cōſo
latoria ⁊ informatoria ex ſanctoꝝ patrū dictis col
ligere diſpoſui quibꝰ vna cū ceteris exhortationibꝰ
quotidianis ſpē habeat ⁊ modū inueniat per tpalia
detrimēta·felicitatē mercandi ſempiternā·

PRimo igit᷑ debet quilibet fidelis agricola deuꝫ
timere ⁊ firmiter credere· ꝙ oīa opera ſua quan
tumcūqꝫ etiā minima ab oīpotente deo copioſa mer/
cede p̄miabunt᷑ in celis·ſi pmāſerit ī ſimplicitate ⁊ uo
luntate bona· Debꝫ etiā honorare officiū ſuū tanqꝫ a
deo īſtitutū ⁊ hilariter exequi ea q̄ ad ipm ſpectant
Itē debꝫ hūiliter dn̄is ſuis obedire· Itē dꝫ p̄cipue cle
rum uenerari ⁊ diligere· Itē decimas ⁊ penſiōes ac ce
tera debita fideliter ſoluere· Itē ſolēnitates ⁊ ieiunia
ac ceteros ritus eccleſiaſticos deuote obſeruare· Item
elemoſinas pauperibꝰ qꝫ tū facultas pmittit elargiri·
Itē cū oībꝰ hōibꝰ ⁊ p̄cipue cū uicinis ⁊ ꝯtribulibus
ſuis pacem ſeruare· Item familiā ſuā laudabiliter re/
gere· Itē cauere ſe ab omni occaſione mali Itē niti ad
bonū nomē ⁊ ꝓbā famā apud ꝓximos ſuos· Itē ca
uere ſe a ſocietate mala ⁊ ꝯſortio potātiū ⁊ iurantiū
ac oīm q ſine tīore dei uiuūt· Itē ſedule diſcutere ꝯſci
entiā ſuā·⁊ crebro ꝯfiteri· Itē ſepiꝰ meditari de p̄cep
tis dei ⁊ obſeruatione eoꝝ·⁊ ut in recta fide ambulet
Item cogitare frequenter de morte ⁊ breuitate huiꝰ ui
te·⁊ aſſueſcat crebro inuocare dn̄m deum bonis ſim·
plicibus uerbis ut eum dirigat in omnibus· ⁊ ad e/
terna tandem gaudia perducat· Hec ſunt que vnum/

quemꝗ xp̄ianum ſanctificant ſine quibus xp̄ianum nomen nulli prodeſt· Hec ſunt que hominez de terra ad celum leuant· que homini deū reconciliāt·que ꝓx imum edificāt· q̄ ad felicē tranſitū ꝑparāt· Verū qm̄ ruſticana ſimplicitas nōnunq̄ ignorat quō hec fieri debeant· Ideo per ſingula redeundo latiꝰ aliquid ꝺ hiis loquamur·

Initiū ſapientie timor domini· Scribit̄ pſalmo cx·⁊ ꝓuerbi·i·⁊·ix·⁊ in aliis locis multis· Et q ſine timore ē nō p̄t iuſtificari· Eccleſi·i· Hec ⁊ ſimilia debet aduertere quilibet fidelis ruſticꝰ·imo ⁊ omnis xp̄ianus ⁊ a pctō recedere· Qꝫ ſi aliquis ita ſimplex fuerit ut dicat·non ſcio timere deum neſcio quid ſcit hoc·talis dꝫ informari hoc mō·Primo querat̄ ab eo an aliquid ſit in mundo qꝺ timet amittere uel incurre re·⁊ rn̄debit ꝓculdubio ſi aliquē uſum rōis habue/ rit·ꝙ quotidie iſta ſollicitudine anxiet̄ ne ꝑdat bōa que hꝫ·⁊ ne ſupueniāt ei mala q̄ ſolēt hoīes ſine inter miſſiōe uexare·hꝫ forte pauca bōa q̄ timet amittere· ſꝫ multo plura ſunt mala q̄ timet incurrere· Ecce utro biqꝫ occaſio tīoris·ſꝫ ſecūda ē īcompabiliter maior q̄̄ prima·⁊ equaliter vniuerſos pſtringit· Secūdo q̄rat an credat ꝙ deꝰ ſit uniuerſal̄ paterfamilias oīm que ſunt in celo ⁊ in terra·⁊ an oīa ſint nuda oculis eius ⁊ an ſit iuſtꝰ iudex retribuēs ſingulis iuxta opa ſua· Tercio q̄rat̄ an hēat fidē ꝺ celo ⁊ inferno·⁊ ꝙ ī celo ſint ſola ſumma bōa ⁊ ī īferno ſola ſumma mala· Itē ꝙ iuſtis debēt̄ p̄mia celeſtia·reprobis uero tormenta īfernalia ſine fine mā̄ſura· Si hec ſe credeꝛ̄ dicat· tūc ī ſtruat̄ quō ꝯparare dēat tpalia ad eterna vicꝫ ꝙ hec

oīa que hic uidem9 aut excogitare poſſum9 bōa ni/
hil ſunt reſpectu futuroꝝ·ſimiliter oīa que hic pati/
mur mala ſiue excogitari pnt̄ ꝙuis ſint reuera horrē
da nimis·tn̄ reſpectu penaꝝ infernaliū nō ſunt niſi q̄
dā ſuauia ꝑludia futuroꝝ· Hiis admonitiōib9 ſi ali
qua adiuncta fuerit fides abſqȝ dubio facile tiorem
dn̄i ſuſcitabit in corde hūano· q uero hiis ↄpūctus
nō fuerit fidē nō hȝ ꝙuis ſe hr̄e forte putet· ſicut mł
ti fatui putāt ſe eē prudentes ꝙuis nō ſint· Hoc fun
damēto poſito ulteri9 ē īformād9 hō ſimplex ⁊ bone
uoluntatis. q̄ten9 pl9 timeat dn̄m deū ſuū offendere
ꝓpter ſuā naturalē bōitatē ꝙ extortā ſeueritatē·qꝛ ī
ueritate ſic ē·ꝙ dn̄s de9 in ſe ⁊ ex ſui natura tot9 bo/
n9 ſuauis larg9 ⁊ clemēs ē. ꝙ āt ſeuer9 ē nrā pctā faci
unt ⁊ quodāmō cogim9 eū ut nos affligat· Hinc exi
uit ꝓuerbiū· Si faceremus qđ debem9 de9 faceret qđ
uellem9· Sȝ qꝛ facim9 qđ uolumus cogimur pati qđ
nolum9· Exemplū hui9 habem9 in aliquo ꝓbo ⁊ uir
tuoſo uiro hn̄te officiū regēdi aliquā cōitatē·hūc oīs
hō diligit·qꝛ uidēt ꝙ oib9 ꝓdeſſe cupit·nulli obeſſe
Et q talē nō diligit ē ualde ꝑuerſ9· Vā oīs popolus
acclamat eū eē merito diligendū Iſte faciliter neminē
punit aut ꝑmittit affligi niſi oīno delinquēs ſe nolit
emendare· Sic dn̄s de9 a quo bona cūcta ꝓcedūt ſu/
per oīa ē diligend9·qꝛ nihil bonitatis ē in creaturis
qđ ab ip̄o nō ſit· Studeat ergo hō ſimplex crebro ad
memoriā reuocare·ꝙ de9 eū ubiqȝ uidet multo clari9
ꝙ ꝓxim9 ſu9 corā quo peccare erubeſceret ut hac ma
nuductiōe paulatī creſcat ī tiore dei ut ad illū gradū
ꝑueniat·ꝙ ſi ēt de9 nō uellet eū punire tn̄ adhuc non

uellet peccare aut offendere tā piū patrē. Hic uocat' filialis timor. q2 q iſtū h3 inter filios dei ɔputat' ⁊ timet ne uel in modico oculos amātiſſimi patris offendat. Timor āt ſeruilis ē qñ aliqs ꝓpter penā ſiue tēporalē ſiue eternā abſtinet a pctis. ⁊ ī tali adhuc manet peccādi uolūtas ſi ſparet' īpūitas. Ille tior nō ē filioꝝ dei. ſ3 maloꝝ ſuorū q ñ faciūt bonū niſi coacte ⁊ ꝗuis nō ſit meritori9 eterne uite tñ ītroducit filialē ſicut cera filū. Eſt ēt notandū ꝙ ſci uiri ſolēt crebro āte oculos ſuos ponere penā dānatoꝝ tñ ꝓpter hoc nō ſunt mali ſerui iudicādi. q2 hoc faciūt ad piā cautelā. Vñ dicit btūs Jheronim9. Dū penā timeo ſeruo grām quam accepi. Facile em̄ quelibet temptatio uincit' dū future calamitatis acerbitas que pro pctis debet' anxia mēte preuidet'. Siquidē ut ait ſanct9 Gregori9. Momentaneū qđ delectat eternum qđ cruciat Item btūs Aug. heu ꝗ3 male pctōr decipit'. ſemel fornicatus ē ⁊ in eternum ardebit. Hinc beat9 Jheronimus ruſum dicit. Quotiēs diē illū ɔſidero toto corde cōtremiſco. Siue em̄ comedo ſiue bibo ſiue aliquid aliud facio ſemper uidet' illa tuba terribilis ſonare ī auribus meis. Surgite mortui uenite ad iudiciū Aſt ecōtra peccatores obſtinati nolūt timere. ⁊ quicqd eis đ hiis dr̄ puipendūt aut reſpuūt. donec mors īprouiſa eos rapit ad ſupplicia horrenda tūc timēt gemūt dolent ɔtremiſcunt. ſ3 infructuoſe. De quibus tale fertur exemplum. Miles quidam ualde peruerſe uite uxorem habuit deuotam. Hec uirum ſepe monuit. quatenus uita mala poſtpoſita ſue aīe ſalutem dum temp9 haberet ⁊ miſericordiam conſequi poſſet. in timore

dei operaret᷑. Cui ille. Nū tu ſic fatua es ut illis pa/
pis credas. qui talia deliramenta fingunt ut a popu
lo denarios extorqueant? Neq; infernus ē. neq; uita
aliqua poſt iſtā. Quid plura? ventū eſt ad mortem ꝛ
ecce infelix ille exanimis in lecto iacēs nigrā cartā in
manu habuit. in qua ſic ſcriptū fuit. Iā certꝰ ſum qꝛ
infernꝰ ē. Ecce cariſſimi perpēdite cordialiter in quā
ta tormenta iā ſit. ubi ꝛ eternaliter neceſſe ē ipm per/
manere. Rurſum de ſcō Arſenio lōge aliter legit᷑. Hic
uir ſanctꝰ de nobili ſenatore romano ac diuite patri
cio factꝰ erat heremita ſcūs ꝛ paup ruſticus. Dicebat᷑
nāq; teſte beato Heroni. heremitica illa ſolitudo ſan
cta ruſticitas. Siquidē cū in palacio imperiali ſum/
mo fungeret᷑ honore uocē diuinitꝰ elapſam audiuit.
Arſeni fuge homines ꝛ ſaluus eris. Quo ſcō ſtatim
ad heremuꝫ prexit. Ubi q̄te perfectiōis fuerit nec ip
ſi aut intelligere aut ſcribere potuerūt. qui eū ibidem
nouerūt. Inter cetera āt ſpūalia exercitia magnifica q̄
bꝰ excellenter claruit. ſic maxīe deuꝫ timuit ut a ſolis
ortu uſq; ad occaſum ſepiꝰ a lacrimis nō ceſſaret. Cū
q; ꝛ in hora mortis a fletu nequaq̄ ſe tēperaret. Dix
erūt ei frēs. ꝛ tu pater adhuc times? Quibꝰ ille. Uere
timeo ꝛ ualde timeo. Quia q̄uis in mandatis dñi a
iuuentute ambulauerim. tñ nondū ſcio qualiter a di/
ſtricto iudice opera mea iudicabunt᷑. Et hiis dictis ī
fletu uſq; ad exitum permanſit. Sed iā ſcā eius exeū/
te anima ꝛ protinus in celū euolante. quidam ſanctꝰ
pater qui in ſpū hoc uidit uoce magna poſt eā clama
uit dicēs. Beatꝰ es Arſeni qui tantuꝫ te fleuiſti. Eya
uenerabiles huc accedite ꝛ diligenter aduertite uos ō

nes ruſtici huiꝰ tanti patris exemplu3· ubinam tante
ſanctitatis pondus meruit ī urbe aut in rure· uos mł
ta ex paterna habetis educatiõe· q̄ ipſe tā laborioſe
queſiuit· videlicet laboris aſſiduitatē· uictus ueſtituſ
q3 utilitatem· ceteraq3 penitentie ſancte exercitia hūa/
no generi diuinitꝰ impoſita· que curialibus ⁊ delica/
tis difficillima uidenť· vobis āt iā per aſſuefactionē
facillima facta ſunt· Cur ergo nō reſpicitis q̄3 ꝓpe ſi
tis ſaluti ſi timueritis deū ⁊ in mandatis eiꝰ ambula
ueritis· Ecce quod grauiſ in ſpūali ↄuerſatiõe iudica
tur vos pro nihilo ⁊ quaſi naturaliter ſecuti eſtis ui
gilare· laborare· carnē affligere· petulantes motꝰ eius
comprimere· cibo groſſo ueſtituq3 inculto uitā tranſi
gere omni humane creature propter deum ſubiici p̄/
cipua ſunt ſacre religionis exercitia ⁊ qui in hiis am/
pliꝰ floruerunt glorioſiores ſunt in celo ⁊ in terra nūc
⁊ in ſempiternum· Hec ſi vultis vobis ſunt poſſibili
ora pre cunctis hominibus· Deum quoq3 timere ſi/
militer ſine omni doctore eque faciliter diſcitis·
Ex quotidiana ſubiectione dn̄oꝝ ueſtrorum· qui ue/
ſtris ceruicibus minantur ſine intermiſſiõe· parati ꝓ
quibuſlibet etiam leuibus erratis mulctas imponere
graues· Si inquam tanto pauore neceſſe habetis co
ram mortalibus principibus conuerſari· ne uidelicet
cauſam habeant nocendi uobis ſiue in uerbo ſiue in
rebus· q̄3tomagis corā immortali oīm deo ſollicite ā
bulare debetis qui intus ⁊ foris iugiter uos intuetur
ne ſi (quod abſit) cora3 tāta maieſtate peccare nō ue
reamini· mittat uos cum corpore ⁊ anima in gehen/
nam ignis· Facile arbitror uobis iſta perſuaderi

poterunt· ſi aliquam ſcintillam bõe uolũtatis habue
ritis· Attendite ꝙ̃ miſerabile ẽ hic tantis affligi dolo
ribus· laboribꝰ· obprobriis ꝛ uexationibꝰ ꝯtinuis·
poſt peiꝰ ĩcompabiliter tormẽta· Hic habere purga/
torium ꝛ poſtea infernum· Audite ergo uenerabilem
patrẽ ſcm̃ Thobiã quõ nos doceat· ut oĩa mala eua
dere poſſitis· Seruite inquit dño in timore ꝛ uerita/
te ꝛ requirite ut faciatis oĩa q̃ placita ſunt illi· paupe
rẽ quidẽ uitã geritis· ſꝫ habebitis multa bõa ſi timue
ritis deũ· ꝛ recenſeritis ab oĩ pctõ ꝛ feceritis bñ· Qđ
nobis cõcedat oĩpotẽs ꝛ beatꝰ deꝰ· q cũ unigenito fi
lio ſuo domino nrõ Ihũ xpo uiuit ꝛ regnat in unita
te ſpũs ſcĩ deus in ſecula benedictꝰ Amen·

SEcũdo dꝫ quilibet fidelis agricola firmiter cre
dere ꝙ oĩa opa ſua quãtumcũqꝫ etiã minima ab
omnipotente deo copioſa mercede premiabunt᷑ in ce
lis ſi permãſerit in ſimplicitate ꝛ uolũtate bona· Hic
ꝓch dolor plures deficiunt ruſtici· ꝛ precipue illi qui
ſunt ceteris pauperiores ꝛ deſpectiores· putantes ꝙ
ſicut ſunt apud homines nullius reputationis· ſic eti
am apud deum· ꝛ ob hoc ad nihil ſe uocatos arbitrã
tur· niſi ut ſint eternaliter infelices· Ab hac mala hũili
tate reuocat nos ſpũs ſanctus· Sapien· vi· dicẽs· Pu
ſillum ꝛ magnum ipſe fecit ꝛ equaliter cura eſt illi de
omnibus· Et pſal· Ne auertas hominẽ in humilitatẽ
ubi dicit quedã gloſa· Mala hũilitas· quãdo ſic uiri
liter de ſe hõ ſentit ut putet ſe derelictũ a deo· ꝛ nun
ꝙ̃ meliora poſſe ꝯſeq ab eo· Quãuis ei uile corpꝰ cir
cũferimus· aĩe tamẽ nimis ꝓcioſe ſunt puta ad imagi
nem dei ac ſimilitudinẽ create· Unde ne anime nobis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf